

ƏMLAKIN YANĞIN VƏ DİGƏR ƏLAVƏ RİSKLƏRDƏN SİĞORTASI QAYDALARI

ÜMUMİ MÜDDƏALAR

Bu Qaydalar Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsinə və sığorta ilə bağlı qanunvericilik aktlarına uyğun olaraq hazırlanmışdır.

1. SİĞORTA SİNİFİ, SİĞORTANIN MÖVZUSU VƏ SİĞORTA RİSKİ

Bu Qaydalarla müəyyən olunan sığorta növü əmlakın yanğından və digər risklərdən sığortası sinfinə aiddir.

Bu sığorta qaydaları ilə yanğın, ildırım, partlayış və ya yanğın və partlayışla əlaqədar meydana gələn tüstü, buxar və hərarət nəticəsində sığortalanmış əmlaka dəyən maddi zərərlərə sığorta məbləği həddində təminat verilir.

2. SİĞORTA TƏMİNATININ ƏHATƏ DAİRƏSİ

2.1. Daşınmaz əmlaklar üzrə:

2.1.1. Mövcud tikili(bina);

2.1.2. Əlavə sığorta haqqı ödəməklə, bina ətrafındakı təsərrüfat tikintiləri, qaraj, su anbarı, yanacaq anbarı kimi əlavə tikililər, binaların içərisində və ya üzərində olan hər cür sabit qurğular, lift və ekskalatorlar, ildırım ötürən, televizor antenası kimi əmlaklar da sığorta təminatının əhatə dairəsinə daxil edilə bilər.

Bünövrələr, bağ və həyət hasarları, kontrforslar (uçqunun, sürüşmənin, çökmənin nisbətən qarşısının alınmasından ötrü perpendikulyar tikilən dayaq hasarları), səkilər, meydançalar, eyvanlar, pilləkənlər, bulaqlar, binaların xaricində olan heykəllər, su anbarları, hovuzlar və bu kimi digər tikililər, yalnız sığorta şəhadətnaməsində yazılması şərtlə, sığorta təminatına daxil edilə bilər.

2.2. Daşınar əmlaklar üzrə:

Sığorta edilmiş ünvanlarda olan;

2.2.1. Sığortalanmış əşyalar keyfiyyətləri baxımından növ və ya qruplara ayrılmışsa, bu növ və ya qruplardan birinə daxil olan əşyalar;

2.2.2. Sığortalanmış əşyaların hamısı üçün yalnız bir sığorta məbləği müəyyən edilmişdirsə, bu məbləğə daxil olan bütün əşyalar, sığorta şəhadətnaməsində yazılmasından asılı olmayaraq, sığortalanmış ünvanda yeri dəyişdirildiyinə və ya sonradan alınmış olsa da, sığorta təminatının əhatə dairəsinə daxildir.

2.3. Əlavə razılaşma yoxdursa, yalnız sığortalıya və onunla birlikdə yaşayan ailə üzvlərinə və ya onunla birlikdə yaşayan şəxslərə və yaxud işçilərinə məxsus olan əşyalar sığorta təminatının əhatə dairəsinə daxildir.

3. ƏLAVƏ SİĞORTA HAQQI MÜQABİLİNDƏ SİĞORTA TƏMİNATINA DAXİL EDİLƏN ZƏRƏRLƏR

3.1. Aşağıdakı hadisələrə görə dəyən zərərlər əlavə razılaşmaya uyğun olaraq və əlavə sığorta haqqı ödəmək şərti ilə sığorta təminatına daxil edilə bilərlər;

3.1.1. Tətil, lokaut (qarşısılınma tədbirləri), iğtişas və xalq hərəkatları və bunların qarşısının alınması üçün görülmə tədbirlər;

3.1.2. Terror;

3.1.3. Üçüncü şəxslərin qəsd hərəkətləri;

3.1.4. Zəlzələ və vulkan püskürməsi.

3.2. Yanğın və partlayışın nəticəsi olmayaraq baş verən aşağıdakı hadisələrə görə dəyən zərərlər yalnız əlavə razılaşmaya uyğun olaraq və əlavə sığorta haqqının ödənilməsi şərti ilə sığorta təminatının əhatə dairəsinə daxil edilə bilərlər:

3.2.1. Qar ağırlığı;

3.2.2. Sel və su basması;

3.2.3. Yer sürüşməsi;

3.2.4. Fırtına;

3.2.5. Daxili su;

3.2.6. Tüstü;

3.2.7. Nəqliyyat vasitələrinin sığortalanmış obyektə dəyməsi;

3.2.7.1. Avtomobillərin sığortalanmış obyektə dəyməsi;

3.2.7.2. Su nəqliyyatı vasitələrinin sığortalanmış obyektə dəyməsi;

3.2.7.3. Hava nəqliyyatı vasitələrinin sığortalanmış obyektə dəyməsi;

3.3. Aşağıda göstərilən əmlak və əmlak mənafecləri, habelə itkilər sığorta məbləğlərinin sığorta şəhadətnaməsində ayrıca göstərilməsi və əlavə sığorta haqqının ödənilməsi şərti ilə sığorta təminatının əhatə dairəsinə daxil edilə bilər:

3.3.1. Sənətkarlıq və antikvarlıq baxımından qiymətli olan tablolar, rəsm əsərləri, kitablar, qravürlər, yazılar, heykəllər, bəzək əşyaları, kolleksiyalar, xalçalar və bu kimi əşyalar;

3.3.2. Modellər, qəliblər, plan və eskizlər, ixtira patentləri, sənədlər, mühasibatlıq sənədləri və bu kimi digər sənədlər;

3.3.3. Nağd pul, səhmlər, istiqrazlar, qiymətli kağızlar, bütün növ qızıl və gümüş, onlardan hazırlanmış ziynət əşyaları, digər qiymətli ziynət ləvazimatları, qiymətli daşlar, incilər və sair qiymətli əşyalar;

3.3.4. Dəniz, su, avtomobil nəqliyyatı vasitələri və bunların yükləri (hərəkət halı istisna olmaqla);

3.3.5. Əmanət və girov mallar;

3.3.6. Uçuq və dağıntıların aradan qaldırılması;

3.3.7. Gəlirin itirilməsi və mənfəətdən məhrum olma;

3.3.8. Yanğın və partlayış üzrə maddi cavabdehlik (yanğın və partlayış üzrə maddi cavabdehlik əlavə müqavilə ilə bu qaydalara və əlaqədar izahata (kloza-əlavə şərtlər) uyğun olaraq təminatın əhatə dairəsinə daxil edilə bilər).

4. SIĞORTA TƏMİNATINA DAXİL OLMAYAN ZƏRƏRLƏR (İSTİSNALAR)

Aşağıdakı hallar sığorta təminatına daxil deyildir:

4.1. Mühəribə, hər cür hərbi əməliyyatlar, istila, xarici düşmən basqınları, döyüş (mühəribə elan edilmiş olub olmamasından asılı olmayaraq), vətəndaş müharibəsi, üsyan və bunların qarşısının alınması və yatırılması məqsədilə görülməz inzibati və hərbi tədbirlər nəticəsində meydana gələn zərərlər;

4.2. Hər hansı nüvə partlayışı, nüvə enerjisinin yanması nəticəsində yaranan nüvə tullantılarından, radiasiya və radioaktiv çirklənmələr və bunlarla əlaqədar görülməz hərbi və inzibati tədbirlər;

4.3. Dövlətin səlahiyyətli orqanları tərəfindən sığortalanmış əmlaklardan istifadə olunması nəticəsində meydana çıxan zərərlər;

4.4. Sığortalanmış əşyaların, yanğın baş vermədən, öz qüsurlarına, keyfiyyətsiz hazırlanmalarına, həddindən artıq qurumalarına görə və yaxud digər səbəblərdən onların özlərində əmələ gələn zərərlər;

4.5. Yanğın baş vermədən sığortalanmış əşyaların faydalı bir məqsədlə istifadə olunması, alova və ya istiyə tutulmasından, ocaq və ya digər alov olan bir yerə düşməsindən və ya atılmasından, paltar və ya döşək ağlarının ütü və digər bu kimi əşyalara toxunmasından alovşuz olaraq yanmasından, qızdırıcı, işıqlandırıcı, ütüləmə alətləri, lampa, şam, siqaret və sair bu kimi istilik mənbələrinə toxunmasından dəyən zərərlər;

4.6. Yanğın baş vermədən cərəyanla işləyən hər cür mühərrik, elektrik və elektron alətlər, cihazlar və qurğuların elektrik xəttinə birləşdirilmiş olduqları zaman dövriyyədə olan qısa qapanma, enerjinin artıb-azalması, habelə bunun nəticəsində qızma və induksiya cərəyanı kimi səbəblərə görə dəyən zərərlər;

4.7. Kiçik bir təzyiq nəticəsində qoruyucuların içəriyə doğru çökməsi, düşməsi və digər formada deformasiyaya uğraması, köhnəlməsi, mərkəzdən qaçma qüvvəsi və texniki hadisələr nəticəsində sığorta edilmiş cihaz və mühərriklərə dəyən hər cür zərərlər.

5. SIĞORTA MƏBLƏĞİ

Sığorta şəhadətnaməsində göstərilən sığorta məbləğləri və ya məsuliyyət hədləri tərəflərin razılığı ilə sığorta müqaviləsində müəyyən olunur.

6. SIĞORTA HAQQININ ÖDƏNİLMƏSİ VƏ SIĞORTA MÜQAVİLƏSİNİN QÜVVƏYƏ MİNMƏSİ

6.1. Sığorta haqqının bütövlükdə və ya hissə-hissə ödənilməsi razılaşdırıla bilər. Sığorta haqqı bütövlükdə (sığorta haqqının birinci hissəsi) sığorta şəhadətnaməsi təqdim olunan vaxt və ya sığorta müqaviləsinin

başlanğıc tarixindən maksimum 15 gün ərzində, (hissələrlə ödənilməsi razılaşdırılırsa, qalan hissələr isə sığorta şəhadətnaməsində göstərilən tarixlərdə) ödənilməlidir.

6.2. Sığorta haqqı (ilkin hissə) sığorta şəhadətnaməsi təqdim olunan vaxt və ya razılaşdırılmış müddət ərzində (maksimum 15 gün) ödənilməzsə, sığortaçı sığorta ilə əlaqədar heç bir məsuliyyət daşımır.

6.3. Sığorta hadisəsi baş verdiyi zaman sığorta haqqı hissələrinin hamısı bir dəfəyə ödənilir.

6.4. Sığorta haqqının hissələrlə ödənməsi qərara alındığı hallarda hissələrdən hansısa biri vaxtında ödənilməzsə, sığortaçı, sığortalıya həmin hissənin 1 ay ərzində ödənilməyəcəyi təqdirdə müqavilənin ləğv ediləcəyi haqqında sifarişli məktubla məlumat göndərir. Sığorta haqqı borcu bu müddətin sonuna qədər də ödənilməzsə, müqavilə ləğv olunmuş hesab olunur və ləğv etmənin hüquqi qüvvəyə mindiyi tarixə qədər keçən müddətin sığorta haqqı gün əsası ilə hesablanaraq artıq qalan məbləğ geri qaytarılır.

7. SIĞORTALININ MÜQAVİLƏ BAĞLANDIĞI ZAMAN MƏLUMAT VERMƏK VƏZİFƏLƏRİ

7.1. Sığorta müqaviləsinin bağlanması zamanı sığortalı sığortaya cəlb olunacaq əmlak barədə ona məlum olan bütün məlumatları sığortaçıya bildirməyə borcludur.

7.2. Sığortalının məlumatının yanlış və yaxud yarımcıq olması sığortaçının sığorta müqaviləsinə imzalamamasına və ya aşağıdakı digər şərtləri irəli sürməsinə imkan verir:

7.2.1. Sığortaçı vəziyyəti öyrəndiyi tarixdən etibarən 1 ay ərzində müqaviləni ləğv edə və ya davam etdirərək həmin vaxt üçün sığorta haqqı fərqini tələb edə bilər.

7.2.2. Sığortalı 8 gün ərzində sığorta haqqının fərqi kimi tələb olunan məbləği qəbul etmədiyini bildirərsə, müqavilə ləğv olunmuş hesab olunur.

Ləğv etmənin qüvvəyə minəcəyi tarixə qədər vaxt üçün sığorta haqqı gün hesabı əsas götürülməklə hesablanır və artıq qalan məbləğ sığortalıya qaytarılır.

7.3. Sığortalının hərəkətinin qəsdən edildiyi müəyyən edilərsə, sığortaçı hadisə baş vermiş olsa belə müqaviləni ləğv edə bilər və sığorta haqqını sığortalıya qaytarmaya bilər.

7.4. Sığorta etdirilmiş yer və əşyalar başqa bir sığorta şirkətində də sığorta etdirilmişdirsə, sığortalı bunu sığortaçıya bildirməlidir.

8. RAZILAŞDIRILMIŞ DƏYƏR

Sığorta müqaviləsi bağlandığı zaman və ya sığorta müddəti ərzində sığortalanmış bina, sabit qurğu, dəzgahlar, avadanlıqlar və ya əşyaların dəyəri, sığortalı ilə sığortaçının birlikdə seçdikləri ekspertlər tərəfindən müəyyənləşdirilərsə və tərəflər bu dəyəri qəbul etmiş olarlarsa, hadisə baş verməsi və ödənişin hesablaması zamanı tərəflər bu məbləğə etiraz edə bilməzlər.

Razılaşdırılmış dəyərlə bağlanmış sığorta müqavilələri maksimum bir il müddətində hüquqi qüvvəyə malik olur.

Ekspert xərclərini, müqaviləni razılaşdırılmış dəyərlə imzalamığı təklif edən tərəf ödəyir.

9. ƏMLAKIN DƏYƏRİNDƏN AZ MƏBLƏĞDƏ OLAN (QİSMƏN) SIĞORTA

9.1. Sığorta şəhadətnaməsində göstərilən sığorta məbləği sığortalanmış əmlakın zərərə uğradığı andakı real dəyərindən az olduğu hallarda, ödəniş sığorta məbləğinin əmlakın dəyərinə olan nisbətində ödənilir.

9.2. Sığortalı, sığorta şəhadətnaməsini yuxarıda göstərilən nisbət nəzərə alınmadan, sığorta məbləğindən artıq olan zərərin bütövlükdə sığortaçı tərəfindən ödənilməsi formasında yalnız sığortaçının razılığı ilə dəyişdirə bilər. Sığortalı, sığorta şəhadətnaməsinin bu formada dəyişdirilməsini sığorta hadisəsi baş verməmişdən əvvəl yazılı şəkildə sığortaçıya bildirməlidir. Sığortalı, sığorta haqqı fərqini əsas sığorta haqqının ödənilmə qaydalarına uyğun olaraq ödəməlidir.

10. ƏMLAKIN DƏYƏRİNDƏN ÇOX MƏBLƏĞDƏ OLAN SIĞORTA

Sığorta məbləği və ya sığortaçının zərərlə əlaqədar ödəməli olacağı məbləğ sığortalanmış əşyanın real dəyərindən artıq olarsa, sığorta məbləğinin artıq olan hissəsi etibarsız sayılır.

Sığorta müddəti ərzində bundan xəbər tutan sığortaçı, vəziyyəti sığortalıya bildirərək, sığorta haqqının artıq olan hissəsini geri qaytarır.

11. AZADOLMA

Tərəflər müəyyən olunmuş bir məbləğə və ya sığorta məbləğinin müəyyən bir faizinə qədər olan zərərlərin və yaxud zərərin müəyyən bir faizinin sığortaçı tərəfindən ödənilməyəcəyini, azadolmanı razılaşdırma bilərlər.

Bu formada müəyyən edilən azadolma nisbətləri və ya məbləğləri sığorta şəhadətnaməsinə yazılır.

12. SIĞORTANIN MÜDDƏTİ, TƏMİNATIN BAŞLANMASI VƏ SONA ÇATMASI

Sığorta təminatı, sığorta şəhadətnaməsində başqa hal nəzərdə tutulmayıbsa, sığorta şəhadətnaməsində göstərilmiş başlanma və sona çatma tarixlərində Azərbaycan vaxtı ilə saat 24.00-da başlayır və saat 24.00-da sona çatır.

13. İKİLİ(ÇOXQAT) SIĞORTA

Sığortalı, sığortalanmış əmlakı başqa sığorta şirkətlərində də eyni risklərə qarşı və eyni müddətə sığorta etdirmiş olarsa, bunu əvvəlki sığortaçılara dərhal bildirməlidir.

Bu zaman, sığortaçı vəziyyəti öyrəndiyi tarixdən etibarən 8 (səkkiz) gün ərzində müqaviləni ləğv edə bilər. Ləğv etmə hüququ vaxtında istifadə edilməzsə, etibarsız sayılır.

14. SIĞORTA MÜDDƏTİ ƏRZİNDƏ SIĞORTAÇININ VƏ SIĞORTALININ VƏZİFƏLƏRİ

14.1. Müqavilə imzalandıqdan sonra sığorta olunmuş əmlakın təklifdə, təklif yoxdursa, sığorta şəhadətnaməsində və ya onun əlavələrində göstərilən yeri və ya vəziyyəti sığortaçının razılığı olmadan dəyişdirərsə, sığortalı bu dəyişikliyi tez bir zamanda sığortaçıya bildirməlidir.

14.2. Vəziyyət sığortaçı tərəfindən öyrənildikdən sonra, bu dəyişiklik sığortaçının müqaviləni pozmasına və ya daha ağır şərtlər irəli sürməsinə səbəb olarsa:

14.2.1. Sığortaçı 8 (səkkiz) gün ərzində müqaviləni ləğv edə və ya sığorta haqqı fərqini tələb etməklə müqaviləni davam etdirə bilər.

14.2.2. Sığortalı, 8 (səkkiz) gün ərzində sığorta haqqının fərqini ödəməklə razılaşmadığını bildirərsə, müqavilə ləğv olunmuş hesab edilir.

14.2.3. Sığorta şəhadətnaməsi sığortaçı tərəfindən ləğv edilərsə, ləğvetmə, bu haqda məlumatın sifarişli məktubla sığortalıya göndərildiyi tarixdən 5 gün sonra gecə saat 24.00-da, sığortalı tərəfindən müqavilənin ləğv edilməsi bu barədə məlumatın sığortaçıya sifarişli məktubla göndərildiyi tarixin ertəsi günü gecə saat 24.00-da hüquqi qüvvəyə minir.

14.2.4. Ləğv etmənin hüquqi qüvvəyə minəcəyi tarixə qədər sığorta haqqı gün hesabı əsas götürülməklə hesablanır və artıq olan məbləğ geri qaytarılır.

14.3. Vaxtında istifadə olunmayan ləğv etmə və ya sığorta haqqı fərqini tələb etmə hüququ etibarsız sayılır.

14.4. Sığortalanmış əmlakın təklifdə, təklif yoxdursa, sığorta şəhadətnaməsində və ya onun əlavələrində göstərilən yerinin və ya vəziyyətinin dəyişdiyini öyrənmiş sığortaçı sığorta müqaviləsinin qüvvədə qalmasına razı olduğunu bildirən bir hərəkət edərsə, ləğv etmə hüququ itirilmiş hesab olunur.

14.5. Dəyişiklik, hadisə baş verməsi ehtimalının qarşısının alınmasına kömək edərsə və daha az sığorta haqqı alınmasını tələb edərsə:

Sığortaçı bu dəyişikliyin baş verdiyi tarixdən başlayaraq müqavilənin başa çatmasına qədər olan müddətin sığorta haqqı fərqini gün hesabı əsas götürməklə hesablayır və bu fərqi sığortalıya qaytarır.

14.6. Bu dəyişikliklər sığortaçının müqaviləni bağlamamasına və ya daha ağır şərtlərlə bağlamasına səbəb olduğu zaman:

- sığortaçı vəziyyəti öyrənməmişdən əvvəl;

- sığortaçının ləğvetmə hüququndan istifadə edə biləcəyi müddət ərzində və ya;

- ləğvetmənin hüquqi qüvvəyə minməsi üçün lazım olan müddət ərzində sığorta hadisəsi baş verərsə, sığortaçı ödənişi, ödənməmiş sığorta haqqı ilə, həqiqətdə ödənilməli olan sığorta haqqı arasındakı nisbətə görə ödəyir.

15. MÜLKİYYƏT SAHİBİNİN DƏYİŞMƏSİ

15.1. Sığorta təminatı müddəti ərzində mülkiyyət sahibi dəyişərsə, sığorta müqaviləsi yenə də öz hüquqi qüvvəsində qalır və sığortalının müqaviləylə əlaqədar hüquq və vəzifələri yeni mülkiyyət sahibinə keçir. Dəyişiklik zamanı, sığortalı və sığortanın mövcudluğunu öyrənən yeni mülkiyyət sahibi vəziyyəti 8 (səkkiz) gün ərzində sığortaçıya bildirməlidirlər.

15.2. Sığortaçı dəyişikliyi, yeni mülkiyyət sahibi isə sığortanın mövcudluğunu öyrəndikləri tarixdən etibarən 8 (səkkiz) gün ərzində müqaviləni ləğv edə bilərlər.

15.3. Vaxtında istifadə edilməyən ləğvetmə hüququ e'tibarsız sayılır.

15.4. Ləğv etmənin hüquqi qüvvəyə minməyi tarixə qədər keçən müddətin sığorta haqqı gün hesabı əsas götürülməklə hesablanır və artıq qalan məbləğ yeni mülkiyyət sahibinə qaytarılır.

15.5. Sığortalanmış əmlakın mülkiyyət sahibinin dəyişdiyi hallarda ödənilməli olan sığorta haqqı borclarına görə, sığortalı ilə ləğv etmə hüququndan vaxtında istifadə etməyən yeni mülkiyyət sahibi birlikdə məsuliyyət daşıyır.

15.6. Sığortalı vəfat edərsə, müqavilə ilə əlaqədar bütün hüquq və vəzifələri yeni mülkiyyət sahibinə (varisə) keçir.

16. SIĞORTALANMIŞ ƏMLAKIN YERİ VƏ ONUN DƏYİŞMƏSİ

16.1. Sığorta təminatı, sığorta müqaviləsində göstərilən yer(ünvan) və ya yerlər(ünvanlar) üçün hüquqi qüvvəyə malikdir.

16.2. Sığortalanmış malların yerləri dəyişdirildiyi zaman bu qaydaların 14-cü bəndinin tələblərinə əməl olunur.

16.3. Ev əşyaları sığorta etdirildiyi zaman, yaşayış yeri dəyişdirilərsə, yeni yaşayış yerinin eyni tarixli və eyni cür inşa tərzinə daxil olması şərtlə, köçmə zamanındakı yanğın, partlayış və ildırım hadisələri ilə birlikdə verilən digər sığorta təminatları, yeni ünvanda da hüquqi qüvvədə qalır.

17. MƏLUMAT VƏ XƏBƏRDARLIQLAR

17.1. Sığortalı məlumatları, sığortaçıya və ya sığorta müqaviləsinin imzalanmasına vasitəçilik edən agentliyə sifarişli məktub və ya digər formada (faks, elektron poçt, internet, telefon və s.) vasitəsilə bildirilir.

17.2. Sığortaçının məlumatları da sığortalının sığorta şəhadətnaməsində göstərilən ünvanına, bu ünvan dəyişmişsə, bildirilən son ünvana eyni formada çatdırılır.

17.3. Tərəflərə imza etdirmək şərtlə, şəxsən təqdim olunan məktublar və ya teleqraf vasitəsilə bildirilən xəbərdarlıq və məlumatlar da sifarişli məktub vasitəsilə bildirilən xəbərdarlıq və məlumatlar səviyyəsində hüquqi qüvvəyə malikdir.

18. İŞ SİRLƏRİNİN GİZLİ SAXLANILMASI

Sığortaçı və onun səlahiyyətli nümayəndələri sığortalı ilə əlaqədar öyrənəcəkləri bütün iş sirrlərini gizli saxlamamalarına görə dəyən zərərə görə məsuliyyət daşıyırlar.

ZƏRƏR VƏ ÖDƏNİŞ

19. SIĞORTA HADİSƏSİ ZAMANI SIĞORTALININ VƏZİFƏLƏRİ

Sığortalı hadisə baş verdiyi zaman:

19.1. Hadisənin baş verdiyini öyrəndiyi tarixdən etibarən ən gec 3 (üç) gün ərzində sığortaçıya məlumat verməlidir;

19.2. Lazımı xilasətmə və mühafizə tədbirlərini görməlidir;

19.3. Sığortaçının və ya səlahiyyətli nümayəndələrinin sığorta hadisəsi ilə əlaqədar zərər çəkmiş binaya və yerlərə daxil olmasına və tədqiqat işlərinin aparılmasına icazə verməlidir;

19.4. Məcburi hallar istisna olmaqla, zərər çəkmiş yer və ya əşyalarda heç bir dəyişiklik etməməlidir;

19.5. Sığortaçının tələbi ilə hadisənin baş vermə səbəblərini, zərərin miqdarını və səbəbini müəyyənləşdirməyə, zərərin ödənməsi hüququndan istifadə olunması üçün yararlı və sığortalı tərəfindən təmin edilməsi mümkün olan lazımı məlumat və sənədləri sığortaçıya verməlidir;

19.6. Zərərin təxmini məbləğini bildirən yazılı məlumatı sığortaçıya verməlidir;

19.7. Ödəniş cavabdehliyi və məbləği, zərərin təqsirkar üçüncü şəxslər tərəfindən ödənməsi hüquqlarının müəyyən edilməsi üçün sığortaçının və ya səlahiyyətli nümayəndələrin sığorta etdirilmiş yer və ya əşyalarda və bunlarla əlaqədar sənədlər üzərində aparacaqları tədqiqat və yoxlamalara icazə verməlidir.

20. MÜHAFİZƏ TƏDBİRLƏRİ VƏ XİLASETMƏ

20.1. Sığortalı, bu müqaviləyə əsasən təminat verilən hadisə baş verdiyi zaman zərərin qarşısını almaq, miqdarını azaltmaq üçün mümkün olan lazımi tədbirləri görməlidir. Görülən tədbirlərə görə çəkiləcək xərclər sığortaçı tərəfindən ödənilir.

20.2. Sığorta məbləği əmlakın dəyərindən az olarsa, bu zaman sığortaçı, çəkilən xərcləri sığorta dəyəri ilə sığorta məbləği arasındakı nisbətə uyğun olaraq ödəyir.

20.3. Yanğının söndürülməsi, qarşısının alınması və ya sığortalanmış əmlakı xilas etmək üçün tələb olunan uçurma və boşaltma zamanı sığortaçı, sığortalanmış əşyaların zərər çəkməsinə görə dəyən zərərləri də ödəyir.

21. SIĞORTA HADİSƏSİ ZAMANI SIĞORTAÇININ HÜQUQ VƏ VƏZİFƏLƏRİ

Sığorta hadisəsi baş verdiyi zaman sığortaçı və ya onun səlahiyyətli nümayəndələri:

21.1. Sığorta etdirilmiş bina və əşyalarda tədqiqat işlərini aparmaq məqsədi ilə zərər çəkmiş bina və yerlərə daxil ola bilərlər və ya sığortalanmış bina və əşyaların onlara təhvil verilməsini tələb edə bilərlər. Sığortaçının bu hərəkəti onun öz üzərinə hər hansı bir öhdəlik götürməsi və sığorta şəhadətnaməsinə əsasən ona verilmiş olan hüquqların hər hansı birindən məhrum olunması demək deyildir;

21.2. Sığortalanmış əşyaların, əmlakın sığorta hadisələri nəticəsində zədələnməsi, məhv olması barədə müvafiq orqanlardan arayış alınmasını (hadisəni təsdiq edən sənəd də daxil olmaqla) sığorta olunandan tələb edə bilərlər;

21.3. Zərərin məbləği ilə əlaqədar bütün sənədlər onlara verildikdən sonra bir ay ərzində lazımi tədqiqatları sona çatdırıb zərər və ödənişin miqdarını müəyyənləşdirərək sığortalıya bildirməlidirlər.

22. ZƏRƏR VƏ ZİYANIN MÜƏYYƏNLƏŞDİRİLMƏSİ

22.1. Bu müqavilə ilə sığortalanmış əmlaka dəyə biləcək zərərin məbləği sığortalı ilə sığortaçı arasındakı razılaşmaya görə müəyyən edilir.

22.2. Tərəflər razılığa gələ bilməyərsə, zərərin məbləğinin müəyyən edilməsi üçün ekspertə (bütün mətn boyunca müstəqil ekspert kimi başa düşülməlidir) müraciət etmək haqqında qərar qəbul edə bilərlər.

22.3. Tərəflər, ümumi bir ekspert təyin etməkdə razılığa gələ bilmədikləri halda hər biri öz ekspertini təyin edir və bunu sifarişli məktubla digər tərəfə bildirir. Ekspertlər təyin olunduqları tarixdən etibarən 7 (yeddi) gün ərzində və tədqiqata başlamazdan əvvəl üçüncü bitərəf eksperti seçə bilərlər. Üçüncü bitərəf ekspert yalnız tərəflərin ekspertlərinin razılığa gələ bilmədikləri məsələlər barəsində rəy vermək hüququna malikdir. Üçüncü bitərəf ekspert rəyini ayrıca və ya tərəflərin ekspertləri ilə birlikdə də verə bilər. Üçüncü bitərəf ekspertin rəyi tərəflərə eyni zamanda çatdırılır.

22.4. Tərəflərdən hər hansı biri, digər tərəfə məlumat verdiyi tarixdən etibarən 15 (on beş) gün ərzində öz ekspertini təyin etməzsə, yaxud tərəflərin seçdiyi ekspertlər, üçüncü bitərəf ekspertin seçilməsi ilə əlaqədar təyin olunduqları tarixdən etibarən 7 (yeddi) gün ərzində razılığa gələ bilməzlərsə, tərəflərdən birinin təklifi ilə ekspertlər (üçüncü bitərəf ekspert) səlahiyyətli məhkəmə tərəfindən seçilir.

22.5. Ekspertlərə, mövcud sahə üzrə iş qabiliyyətlərinin az olmasına görə etiraz oluna bilər. Ekspertin ixtisas səviyyəsinin öyrənilməsindən sonra 7 (yeddi) gün ərzində istifadə olunmayan etiraz hüququ qüvvəsini itirmiş hesab olunur.

22.6. Ekspert vəfat edərsə, vəzifəsindən azad edilərsə və ya rədd edilərsə, onun əvəzinə eyni şərtlərlə başqa bir ekspert seçilir və hadisənin tədqiqatı yarımçıq qaldığı yerdən başlayaraq davam etdirilir.

22.7. Sığortalının vəfat etməsi, təyin edilmiş eksperti öz məsuliyyətindən azad etmir.

22.8. Zərərin məbləği müəyyən edildiyi zaman, ekspertlər lazım bildikləri dəlilləri, sığortalanmış əşyaların özünü və onun qiymətinin təsdiq edilməsi üçün lazım olan qeydləri və sənədləri tələb edə və hadisə yerində tədqiqatlar apara bilərlər.

22.9. Ekspertlərin və ya üçüncü bitərəf ekspertin, zərərin məbləği ilə əlaqədar verəcəkləri rəy qətidir və tərəflər bu rəyə əməl etməlidirlər. Sığortaçı qarşısında tələb və ya iddia qaldırılması hallarında, zərərin məbləği ilə əlaqədar ekspertin rəyi əsas götürülür.

22.10. Ekspert qərarlarına, yalnız qərarın real vəziyyətdən açıq-aşkar fərqləndiyi zaman etiraz edilə bilər və bu qərarın ləğv edilməsi üçün, rəyin bildirildiyi tarixdən etibarən 7 gün ərzində səlahiyyətli məhkəməyə müraciət oluna bilər.

22.11. Tərəflərin hər birisi öz seçdiyi ekspertin haqqını ödəyir. Tərəflər birlikdə seçdikləri ekspertin və üçüncü bitərəf ekspertin haqqını birlikdə ödəyirlər.

23. SIĞORTA ÖDƏNİŞİNİN HESABLANMASI

Sığorta ödənişi hesablandığı zaman sığortalanmış əmlakın hadisə baş verdiyi zamankı dəyəri əsas götürülür. Ödəniş məbləği sığorta şəhadətnaməsində göstərilmiş sığorta məbləğindən artıq ola bilməz. Sığorta ödənişinin məbləği aşağıdakı qaydada hesablanır:

23.1. Kommersiya mallarında, riskin baş verməsindən bir gün əvvəlki alış qiyməti əsas götürülür.

23.2. Fabrik, zavod və emalatxanalarda istehsal prosesində olan mallarla əlaqədar ödəniş məbləği hadisə baş verdiyi zaman, xammal və materialların hadisədən bir iş günü əvvəlki birja alış qiymətləri ilə həmin günə qədərki istehsal xərclərinin toplanması və ümumi xərclərdən lazımı hissənin əlavə olunması yolu ilə hesablanır. Ancaq bu yolla hesablanan ödəniş məbləği, həmin maddələrdən hazırlanmış malların, hadisə baş verdiyi tarixdən bir iş günü əvvəlki alış qiymətindən çox ola bilməz.

Xammal və materiallar, istər fabrik, zavod və emalatxanaların daxilində və köməkçi tikililərdə, istərsə də hər hansı başqa bir yerində olmasından asılı olmayaraq bu maddəyə görə kommersiya malları hesab olunur.

23.3. Bütün növ sənaye qurğuları və aparatlarında, dəzgahlarda, alətlərdə, avadanlıqlarda təzəsinin alınması üçün ödənəcək məbləğ əsas götürülür. Lakin, bu zaman köhnəmə, aşınma və başqa səbəblərdən irəli gələn qiymətdən düşmə həmin məbləğdən çıxılır habelə, təzə alınacaq avadanlıqlar istehsal gücü və keyfiyyət baxımından əvvəlkilərdən fərqlənirsə, bu fərq də nəzərə alınır.

23.4. Hər cür ev əşyaları və şəxsi əşyalarda, təzəsinin alınması üçün ödənəcək məbləğ əsas götürülür. Lakin bu zaman köhnəmə, aşınma və başqa səbəblərdən irəli gələn qiymət ucuzlaşmaları həmin məbləğdən çıxılır.

23.5. Binalarda, hadisənin baş verdiyi yerdə tikiləcək yeni binaya çəkiləcək xərc əsas götürülür. Ancaq, bu zaman köhnəmə, korroziya və başqa səbəblərdən irəli gələn qiymətdən düşmə həmin məbləğdən çıxılır.

Binanın yenidən tikilməsinə ehtiyac olmazsa, ödənişin məbləği, binanın, hadisə baş verdiyi tarixdən bir gün əvvəlki satış qiymətindən boş ərazinin qiyməti çıxılmaq yolu ilə hesablanır.

24. SIĞORTA ÖDƏNİŞİNİN VERİLMƏSİ

24.1. Sığortaçının ödəniş məsuliyyəti, sığortalanmış əşyaların ümumi bir qiyməti müəyyən edilibsə həmin qiymətlə, sığortalanmış əşyalar keyfiyyətlərinə görə növlərə və qruplara bölünübsə, bu növ və qruplara uyğun qiymətlərlə məhdudlaşır.

24.2. Sığorta məbləği, hadisə baş verdiyi tarixdəki sığorta dəyərindən az olduğu təqdirdə, ödəniş, sığorta məbləği ilə sığorta dəyəri arasındakı nisbətə uyğun olaraq ödənilir.

24.3. Sığortalanmış əmlak bir neçə sığorta şirkətində sığorta etdirilmiş olarsa, qanuna və sığorta şəhadətnaməsinə uyğun olaraq ödəniş məbləği hesablandıqdan sonra sığortaçı öz payına düşən hissəni ödəyir. Bu zaman, sığorta müqavilələri arasındakı xüsusiyyətləri və cavabdehlik şərtləri qarşılıqlı olaraq nəzərə alınır.

24.4. Hadisə baş verdiyi zaman, sığortalanmış əmlaka əvvəlcədən yük sığorta şəhadətnaməsi ilə təminat verilmiş olması müəyyənləşərsə, yanğıın sığortasının cavabdehliyi göstərilən sığorta şəhadətnaməsi ilə əlaqədar sığortaçıların cavabdehliyi bitdikdən sonra başlanır.

25. SIĞORTA ÖDƏNİŞİ MƏBLƏĞİNİN AZALDILMASI VƏ YA RƏDD EDİLMƏSİ

Sığortalı, hadisə baş verdiyi zaman öz vəzifələrini yerinə yetirməzsə və bunun nəticəsində də zərərin məbləği artarsa, sığortaçının verəcəyi ödənişdən göstərilən səbəbə görə artan hissə çıxılır.

Sığortalı, hadisənin baş verməsinə qəsdən şərait yaradarsa və ya qəsdən zərərin miqdarını artıracaq hərəkətlər edərsə, müqavilədə göstərilən hüquqlarını itirir.

26. ZƏRƏR VƏ ÖDƏNİŞİN SONA ÇATMASI

26.1. Sığortaçı, müəyyən edilmiş sığorta ödənişini müvafiq müddət ərzində sığortalıya mütləq ödəməlidir.

26.2. Sığortaçı, ödədiyi sığorta ödənişinin məbləği müqabilində üçüncü təqsirkar şəxslərə qarşı iddia qaldırmaq hüququna sahib olur. Sığortalı, sığortaçı tələb irəli sürərsə, bu məsələnin aydınlaşması üçün lazım olan və əldə edilməsi mümkün olan sənəd və məlumatları mütləq ona təqdim etməlidir.

26.3. Sığorta hadisəsi nəticəsində sığortalanmış əmlakın tamamilə məhv olmasına görə tam sığorta ödənişi verilmişsə, sığorta təminatı sona çatmış hesab olunur. Qismi zədələnmə halında isə sığorta məbləği, hadisənin baş verdiyi tarixdən etibarən, verilən ödənişin məbləği qədər azalır.

Sığorta məbləğinin növ və qruplara bölünməsi halında da eyni üsul tətbiq edilir.

Sığorta məbləğinin azalması hallarında, sığortalının istədiyi tarixdən etibarən gün əsası ilə əlavə sığorta haqqı alınmaq şərtilə sığorta məbləği artırıla(bərpa edilə) bilər.

26.4. Qismi zərərlərdə, tərəflərin razılığı ilə sığorta müqaviləsinə xitam verilə bilər. Bu halda mövcud qanunvericiliyin tələbləri əsas götürülür.

Ləğv etmənin hüquqi qüvvə qazanacağı tarixə qədər keçən müddətin sığorta haqqı gün hesabı əsas götürülməklə hesablanır və istifadə olunmamış günlər üçün hesablanmış məbləğ sığortalıya qaytarılır.

27. SIĞORTA ÖDƏNİŞİNİN VERİLMƏSİ ÜÇÜN TƏLƏB OLUNAN SƏNƏDLƏRİN SIYAHISI

27.1. Sığorta ödənişinin verilməsi üçün tələb olunan sənədlər aşağıdakılardır:

27.1.1. sığorta hadisəsi baş verdikdə, sığortalının, sığorta olunanın və ya digər faydalanan şəxsin sığortaçıya ünvanladığı yazılı sığorta tələbi;

27.1.2. sığorta hadisəsi hesab edilə bilən hadisə ilə bağlı səlahiyyətli(aidiyyatı) dövlət orqanının hadisə barədə təqdim etdiyi müvafiq sənəd(lər);

27.1.3. ixtisaslaşmış və səlahiyyətli qurum tərəfindən zərər məbləğini təsdiqləyən rəsmi sənəd;

27.1.4. faydalanan şəxs fiziki şəxs olduqda onun şəxsiyyət vəsiqəsinin surəti, hüquqi şəxs olduqda isə onun sığorta ödənişini almaq üçün təyin edilən nümayəndəsinə verilmiş müvafiq etibarnamə;

27.1.5. sığorta olunanın sığorta predmeti üzərində sahibliyinin və/və ya istifadəsinin qanuna uyğunluğunu təsdiq edən müvafiq sənədin surəti;

27.1.6. sığorta olunan sığorta predmetinin mülkiyyətçisi olmadıqda, sığorta predmeti üzrə sərəncam hüququnu təsdiqləyən sənədin surəti.

28. SIĞORTA ÖDƏNİŞİNİN VERİLMƏSİNDƏN İMTINANIN ƏSASLARI

28.1. Sığorta hadisəsinin baş verməsi barədə sığortalı və ya sığorta olunan şəxs, yaxud faydalanan şəxs hadisədən xəbər tutduqdan dərhal sonra və ya mümkün olan ən qısa müddət ərzində sığortaçıya və ya onun nümayəndəsinə, eyni zamanda qanunvericiliyə uyğun olaraq həmin hadisə barədə məlumatlandırılmalı olan səlahiyyətli dövlət orqanlarına hər hansı vasitə ilə xəbər verməməsi nəticəsində sığortaçının hadisənin səbəblərini və (və ya) dəyən zərərin həcmi müəyyənləşdirmək imkanından tam və ya qismən məhrum olması ilə əlaqədar olaraq onun mənafehləri əhəmiyyətli dərəcədə pozulduqda;

28.2. Qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş məsuliyyəti istisna edən hallardan başqa, sığortalının, müvafiq hallarda zərərçəkənin sığorta hadisəsinin baş verməsinə yönələn qəsdən etdiyi hərəkəti və ya hərəkətsizliyi, habelə sığorta hadisəsi ilə birbaşa səbəb əlaqəsində olan qəsdən cinayət törətməsi;

28.3. Müqavilə və ya qanunla hərbi risklərin sığortalanması nəzərdə tutulmadıqda hadisənin baş verməsinin hərbi əməliyyatlar və ya hərbi xarakterli tədbirlər hesab edilən halların nəticəsi olması;

28.4. Sığortalının zərərin qarşısını almaq və ya həcmi azaltmaq üçün lazımi və mümkün tədbirləri görmək iqtidarında olduğu halda, həmin tədbirləri qəsdən görməməsi; bu zaman sığorta ödənişindən o həcmdə imtina edilə bilər ki, sığortalı mümkün tədbirləri görmüş olsaydı, zərərin miqdarı həmin həcmdə azalmış olardı;

28.5. Sığortaçının sığorta hadisəsinin baş verməsi səbəblərini araşdırmasına sığortalı tərəfindən maneçilik törədilməsi

28.6. Sığorta predmeti, həmçinin sığorta olunan şəxs və (və ya) sığorta hadisəsi barəsində sığortalının sığortaçıya qəsdən yanlış məlumat verməsi nəticəsində sığortaçının sığorta riskini qiymətləndirmək, həmçinin sığorta hadisəsinin səbəblərini və (və ya) dəyən zərərin həcmi müəyyənləşdirmək imkanından tam və ya qismən məhrum olması;

28.7. Sığortalı, sığorta olunan və ya faydalanan şəxsin zərərin əvəzini tam olaraq zərər dəyməsində təqsirli olan şəxsdən alması; zərərverən zərərin əvəzini qismən ödəmiş olduqda sığorta ödənişindən ödənilmiş məbləğ həcmində imtina edilir;

28.8. Baş vermiş hadisənin sığorta müqaviləsinə görə sığorta hadisəsi hesab edilməməsi.

DİGƏR MÜDDƏALAR

29. MÜBAHİSƏLƏRƏ BAXILMASI

Tərəflər sığorta müqaviləsi üzrə ortaya çıxan mübahisələri danışıqlar yolu ilə həll edirlər. Razılığa gəlinmədiyi təqdirdə mübahisələrə Azərbaycan Respublikasının mövcud qanunvericiliyində müəyyən olunmuş qaydada aidiyyəti məhkəmələrdə baxılır.

30. MÜDDƏT

Sığorta müqaviləsi ilə əlaqədar bütün tələblər Azərbaycan Respublikasının mülki qanunvericiliyi ilə müəyyənləşdirilmiş müddətdə həll edilir.

31. XÜSUSİ ŞƏRTLƏR

Bu qaydalara, sığortalının əleyhinə olmamaqla, xüsusi şərtlər əlavə oluna bilər.

ƏMLAKIN YANĞIN SIĞORTASI İLƏ BİRLİKDƏ VERİLƏ BİLƏCƏK ƏLAVƏ ŞƏRTLƏR

TƏTİL, LOKAUT, İĞTİŞAŞ, XALQ HƏRƏKATI ÜZRƏ ŞƏRTLƏR

“Əmlakın Yanğıın və Digər Əlavə Risklərdən Sığortası Qaydaları”nın müddəalarına əməl olunması şərtlə:

Yanğıın baş verməsinə səbəb olub-olmamasından asılı olmayaraq; tətil, lokaut, iğtişaş və ya xalq hərəkətləri ilə əlaqədar baş verən hadisələr və bu hadisələrin qarşısını almaq və təsirlərini azaltmaq üçün səlahiyyətli orqanların müdaxilələri nəticəsində sığortalanmış obyektlərə dəyən bütün zərərlər sığorta təminatına daxil edilir;

Yuxarıda göstərilən hadisələrlə əlaqədar olsa da, istehsal həcmnin azalması, sığortalanmış malların çirklənməsi, paslanması, çürüməsi və keyfiyyətinin aşağı düşməsi kimi dolayı yolla dəyən zərərlər sığorta təminatına daxil deyildir.

Tətil, lokaut, iğtişaş və xalq hərəkəti üzrə, sığortalının “Əmlakın Yanğıın və Digər Əlavə Risklərdən Sığortasının Qaydaları”nda göstərilən məlumat vermə cavabdehliyindən əlavə bu şərtlərlə əlaqədar suallara yazılı və imzalı şəkildə verəcəyi cavablara əsasən sığorta təminatı verilir.

ÜÇÜNCÜ ŞƏXSLƏRİN QƏSD HƏRƏKƏTLƏRİ

«Əmlakın Yanğıın və Digər Əlavə Risklərdən Sığortası Qaydaları»nın müddəalarına əməl olunması şərtlə:

Tətil, Lokaut, İğtişaş, Xalq Hərəkətləri şərtində göstərilən hadisələrlə əlaqədar olmayan, sığortalının özü, ailə üzvləri, qohumları və ya hərəkətinə görə cavabdeh olduğu şəxslərdən başqa bir şəxsin qəsd hərəkəti nəticəsində, habelə bu hadisələrin qarşısını almaq və itkisini azaltmaq məqsədilə səlahiyyətli orqanlar tərəfindən həyata keçirilən müdaxilələr nəticəsində sığortalı əşyalarda əmələ gələn bütün zərərlər (yanğıın və ya partlayışın nəticəsi olan zərərlər istisna olmaqla) təminata daxil edilir.

Üçüncü şəxslərin qəsd hərəkətləri üzrə sığorta riski sığortalının «Əmlakın yanğıın və digər əlavə risklərdən sığortası qaydaları»nda göstərilən məlumat vermə cavabdehliyinə əlavə olaraq bu şərtlə əlaqədar suallara yazılı və imzalı cavablarına əsasən verilir.

TERROR ÜZRƏ ŞƏRTLƏR

“Əmlakın Yanğın və Digər Əlavə Risklərdən Sığortası Qaydaları”nın müddəalarına əməl olunması şərtlə:

Terror hərəkətləri və bu hərəkətlərdən irəli gələn sabotaj, bunların tələb etdiyi hərbi və inzibati tədbirlərin səbəb olduğu yanğın və partlayış nəticəsində meydana gələnlər də daxil olmaqla bütün zərərlər sığorta təminatına daxil edilə bilər.

Bu şərtlərdə:

“Terror” anlayışı hansısa bir təşkilatın üzvü olan şəxs və ya şəxslərin təzyiq göstərmə, məcbur etmə və əzab vermə, qorxutma, hədə vasitələrinin birindən istifadə etməklə respublikanın konstitusiyasında göstərilən rəmlərini, siyasi, hüquqi, sosial, dünyəvi, iqtisadi vəziyyətini dəyişdirmək, Azərbaycan dövlətinin ərazi və milli bütövlüyünü pozmaq, mövcudluğuna təhlükə yaratmaq, nüfuzuna xələl gətirmək, ümumi hüquq və azadlıqları ləğv etmək, dövlətin daxili və xarici təhlükəsizliyini, ictimai quruluşunu və ya ümumi suverenliyini pozmaq məqsədilə etdikləri hərəkətlər kimi başa düşülür.

«Terror qrupu» - terror fəaliyyətinin həyata keçirilməsi məqsədilə iki və ya daha artıq şəxsin birləşməsidir.

Terror üzrə sığorta təminatı, sığortalını “Əmlakın Yanğın və Digər Əlavə Risklərdən sığortası qaydaları»nda göstərilən məlumat vermə cavabdehliyindən əlavə bu şərtlərlə əlaqədar suallara yazılı və imzalı şəkildə verəcəyi cavablara əsasən verilir.

ZƏLZƏLƏ VƏ VULKAN PÜSKÜRMƏSİ ÜZRƏ ŞƏRTLƏR

“Əmlakın Yanğın və Digər Əlavə Risklərdən Sığortası Qaydaları”nın müddəalarına əməl olunması şərtlə:

Zəlzələ və vulkan püskürməsinin birbaşa və ya dolayısı ilə səbəb olduğu yanğın və partlayış nəticəsində meydana gələnlər də daxil olmaqla bütün zərərlər, sığorta təminatına daxil edilir.

Təminatə daxil olmayan hallar;

Sığorta olunmuş əşyaların zəlzələ və vulkanın səbəb olduğu yanğın və partlayış nəticəsində, Əmlakın Yanğın və Digər Əlavə Risklərdən Sığortası Qaydaları xaricində yox olmasına görə dəyən zərərlər.

Zəlzələ və vulkanın səbəb olduğu zərərlərdə (yanğın istisna olmaqla) sığortaçı, 72 saatlıq fasiləsiz bir müddət ərzində dəyən zərəre görə cavabdehdir. Sığorta etdirən 72 saatlıq müddət başa çatdıqdan və bütün hallarda hadisənin baş verdiyini öyrəndiyi tarixdən etibarən ən gec 3 (üç) gün ərzində vəziyyəti sığortaçıya bildirməməyə görə məsuliyyət daşıyır.

Zəlzələ və vulkan püskürməsi üzrə sığorta təminatı, sığortalının “Əmlakın Yanğın və Digər Əlavə Risklərdən Sığortası Qaydaları”nda göstərilən məlumat vermə cavabdehliyindən əlavə bu şərtlərlə əlaqədar suallara yazılı və imzalı şəkildə verəcəyi cavablara əsasən verilir.

FIRTINA ÜZRƏ ŞƏRTLƏR

“Əmlakın Yanğın və Digər Əlavə Risklərdən Sığortası Qaydaları”nın müddəalarına əməl olunması şərtlə:

Yağış, qar, dolu ilə birlikdə olub-olmamasından asılı olmayaraq yalnız fırtına (10 metr yüksəklikdə saniyədə 17.1 metrədən yuxarı sürətlə əsən küləklər) və ya fırtına nəticəsində küləyin gətirdiyi və yıxdığı şeylərin sığortalananmış əşyalara vurduğu zərərlər sığorta təminatına daxil edilir.

Fırtına üzrə sığorta təminatı, sığortalının “Əmlakın Yanğın və Digər Əlavə Risklərdən Sığortası Qaydaları”nda göstərilən məlumat vermə cavabdehliyindən əlavə bu şərtlərlə əlaqədar suallara yazılı və imzalı şəkildə verəcəyi cavablara əsasən verilir.

QAR AĞIRLIĞI ÜZRƏ ŞƏRTLƏR

“Əmlakın Yanğın və Digər Əlavə Risklərdən Sığortası Qaydaları”nın müddəalarına əməl olunması şərtlə:

Sığorta təminatına daxil olan zərərlər:

1. Güclü qar yağmasından sonra damlarda yığılmış qarın ağırlığının səbəb olduğu fəsadlar nəticəsində sığortalananmış binaya və içindəki əmlaka dəyən zərərlər;

2. Qarın ağırlığından damın uçması və ya çökməsinə görə qar, yağış və dolunun binanın içindəki sığortalanmış mallara vurduqları zərərlər.

Sığorta təminatına daxil edilməyən zərərlər:

1. Qarın ağırlığına görə damda heç bir xəsarət baş vermədən, qarın, dolunun, yağışın və ya əriyən qarın binanın içərisinə keçməsinə (sızmasına) görə dəyən zərərlər;

2. Bayırda(çöldə) qalmış mallara dəyən zərərlər.

Qar ağırlığı üzrə sığorta təminatı, sığortalının “Əmlakın Yanğın və Digər Əlavə Risklərdən Sığortası Qaydaları”nda göstərilən məlumat vermə cavabdehliyindən əlavə bu şərtlərlə əlaqədar suallara yazılı və imzalı şəkildə verəcəyi cavablara əsasən verilir.

SEL VƏ YA SU BASMASI ÜZRƏ ŞƏRTLƏR

“Əmlakın Yanğın və Digər Əlavə Risklərdən Sığortası Qaydaları”nın müddəalarına əməl olunması şərtlə:

Sığortalanmış əmlak ətrafındakı çay, dərə və kanalların daşması; dənizlərin (qabarma və çəkilmə istisna olmaqla) səviyyəsinin qalxması, güclü yağışlardan meydana gələn sel və ya su basmasının birbaşa səbəb olduğu zərərlər sığorta təminatına daxil edilir.

Sığorta təminatına daxil olmayan hallar:

1. Binanın daxilində və xaricindəki su borularının, su çənlərinin və ya su anbarlarının partlaması və ya daşması nəticəsində dəyən zərərlər;

2. Qızdırıcı radiatorların partlaması, daxili su, yağış novalçalarının daşmasına görə dəyən zərərlər;

3. Sel və ya su basması nəticəsində baş versə də yer sürüşməsinin səbəb olduğu zərərlər.

Sel və ya su basması üzrə sığorta təminatı, sığortalının “Əmlakın Yanğın və Digər Əlavə Risklərdən Sığortası Qaydaları”nda göstərilən məlumat vermə cavabdehliyindən əlavə bu şərtlərlə əlaqədar suallara yazılı və imzalı şəkildə verəcəyi cavablara əsasən verilir.

YER SÜRÜŞMƏSİ ÜZRƏ ŞƏRTLƏR

“Əmlakın Yanğın və Digər Əlavə Risklərdən Sığortası Qaydaları”nın müddəalarına əməl olunması şərtlə:

1. Sığortalanmış binanın tikildiyi ərazidə və ya ətrafında baş verən yer sürüşməsi və torpaq çökməsinə, eləcə də sel və ya su basmasının səbəb olduğu yer sürüşməsi və ya torpaq çökməsinə görə dəyən zərərlər təminata daxil edilir.

2. Əlavə sığorta haqqı ilə sığorta təminatına daxil edilən hallar:

Sığortalanmış binanın ətrafında aparılan qazıntı işləri nəticəsində baş verən yer sürüşməsi və torpaq çökməsinə görə dəyən zərərlər.

3. Sığorta təminatına daxil edilməyən hallar:

Zəlzələ və ya vulkan püskürməsi nəticəsində baş verən yer sürüşməsi və torpaq çökməsinə görə dəyən zərərlər.

4. Yer sürüşməsi üzrə sığorta təminatı, sığortalının “Əmlakın Yanğın və Digər Əlavə Risklərdən Sığortası Qaydaları”nda göstərilən məlumat vermə cavabdehliyindən əlavə bu şərtlərlə əlaqədar suallara yazılı və imzalı şəkildə verəcəyi cavablara əsasən verilir.

DAXİLİ SU ÜZRƏ ŞƏRTLƏR

“Əmlakın Yanğın və Digər Əlavə Risklərdən Sığortası Qaydaları”nın müddəalarına əməl olunması şərtlə:

1. Sığorta təminatına daxil olan zərərlər:

1.1. Sığortalanmış binanın içindəki su çənlərinin, su borularının, qızdırıcı sistemin kolonka, radiator və borularının, içməli su və ya kanalizasiya qurğularının partlaması, daşması, sızması, tutulması, sınması və donmasına görə dəyən zərərlər;

1.2. Yağış sularının, qar və buzların əriməsi nəticəsində yaranan suların damlardan sızması, yağış suyu novalçalarının tutulması və ya daşması nəticəsində binanın içinə axan sulara görə dəyən zərərlər;

1.3. Bağlanması unudulan su kranlarından axan sulara görə dəyən zərərlər;

1.4. Donma nəticəsində qurğular və qurğularla əlaqədar cihazlara dəyən zərər və təminatın əhatə dairəsinə daxil edilmiş zərəri meydana gətirən qurğunun təmir edilməsi məqsədi ilə divarın bir hissəsinin sökülməsi və ya yenidən düzəldilməsi ilə əlaqədar çəkilən xərclər;

1.5. Kanalizasiya və fosseptik su yollarından geriye daşan çirkli sulara görə dəyən zərərlər;

1.6. Şəhər su şəbəkəsinin bina daxilindəki hissəsinin nasazlığına görə axan və ya sızan suların vurduğu zərərlər.

Yuxarıda göstərilən su qurğularına daim nəzarət edilməsi, vaxtli-vaxtında lazımı qaydada təmir edilməsi və qış fəslinin əvvəlində donmaya qarşı lazımı tədbirlərin görülməsi habelə, bina uzun müddətə boş qalarsa, su qurğusuyla əlaqədar su kranlarının bağlanacağını və qurğulardakı suyun boşaldılacağını, sığortalı tərəfindən öz öhdəsinə götürməsi müqaviləyə əlavə şərt kimi qeyd olunur.

2. Sığorta təminatına daxil olmayan hallar:

2.1. Suyun donması nəticəsində baş verən hallar istisna olmaqla, qurğu və qurğuyla əlaqədar cihazların xarab olması, aşınması və köhnəlməsindən dəyən zərərlər;

2.2. Pəncərə boşluqlarından, damda qoyulmuş gözlüklərdən və ya açıq qoyulmuş yerlərdən içəri axan sulara görə dəyən zərərlər;

2.3. Qar və buzların təmizlənməsinə görə çəkilən xərclər.

Daxili suyun vurduğu zərəre görə sığorta təminatı, sığortalının “Əmlakın Yanğın və Digər Əlavə Risklərdən Sığortası Qaydaları”nda göstərilən məlumat vermə cavabdehliyindən əlavə bu şərtlərlə əlaqədar suallara yazılı və imzalı şəkildə verəcəyi cavablara əsasən verilir.

AVTONƏQLİYYAT VASİTƏLƏRİ İLƏ VURULAN ZƏRƏRƏ GÖRƏ ŞƏRTLƏR

“Əmlakın Yanğın və Digər Əlavə Risklərdən Sığortası Qaydaları”nın müddəalarına əməl olunması şərtlə:

Mühərrikli və mühərriksiz avtonəqliyyat vasitələrinin sığortalanmış obyektləri vurmasına görə dəyən zərərlər sığorta təminatına daxil edilir.

Sığortalının özü, qohumları, qulluqçuları və ya hərəkətlərinə görə məsuliyyət daşıdığı şəxslər tərəfindən idarə olunan avtomobillərin sığortalanmış əmlaka vurduğu zərərlər sığorta təminatına daxil edilmir.

Avtonəqliyyat vasitələri ilə vurulan zərərlər üzrə sığorta təminatı, sığortalının “Əmlakın Yanğın və Digər Əlavə Risklərdən Sığortası Qaydaları”nda göstərilən məlumat vermə cavabdehliyindən əlavə bu şərtlərlə əlaqədar suallara yazılı və imzalı şəkildə verəcəyi cavablara əsasən verilir.

HAVA NƏQLİYYATI İLƏ VURULAN ZƏRƏRƏ GÖRƏ ŞƏRTLƏR

“Əmlakın Yanğın və Digər Əlavə Risklərdən Sığortası Qaydaları”nın müddəalarına əməl olunması şərtlə:

Təyyarələrin və digər hava nəqliyyatı vasitələrinin toqquşması və ya düşməsi və onlardan bir hissəsinin və ya parçasının düşməsi nəticəsində sığortalanmış obyektlərə dəyən zərər sığorta təminatına daxil edilə bilər.

Sığortalının özü, qohumları, qulluqçuları və ya hərəkətlərinə görə cavabdeh olduğu şəxslər tərəfindən idarə olunan hava nəqliyyatı vasitələrinin sığortalanmış əmlaka vurduğu zərərlər sığorta təminatına daxil edilmir.

Hava nəqliyyatı ilə vurulan zərəre görə sığorta təminatı, sığortalının “Əmlakın Yanğın və Digər Əlavə Risklərdən Sığortası Qaydaları”nda göstərilən məlumat vermə cavabdehliyindən əlavə bu şərtlərlə əlaqədar suallara yazılı və imzalı şəkildə verəcəyi cavablara əsasən verilir.

SUNƏQLİYYATI İLƏ VURULAN ZƏRƏRƏ GÖRƏ ŞƏRTLƏR

“Əmlakın Yanğın və Digər Əlavə Risklərdən Sığortası Qaydaları”nın müddəalarına əməl olunması şərtlə:

Mühərrikli və mühərriksiz su nəqliyyatı vasitələrinin sığortalı obyektlərə dəyməsinə görə dəyən zərərlər sığorta təminatına daxil edilir.

Sığortalının özü, qohumları, qulluqçuları və ya hərəkətlərinə görə cavabdeh olduğu şəxslər tərəfindən idarə olunan su nəqliyyatı vasitələrinin sığortalanmış əmlaka vurduğu zərərlər, sığorta təminatına daxil edilmir.

Su nəqliyyatı ilə vurulan zərərə görə sığorta təminatı, sığortalının “Əmlakın Yanğın və Digər Əlavə Risklərdən Sığortası Qaydaları”nda göstərilən məlumat vermə cavabdehliyindən əlavə bu şərtlərlə əlaqədar suallara yazılı və imzalı şəkildə verəcəyi cavablara əsasən verilir.

TÜSTÜNÜN VURDUĞU ZƏRƏRƏ GÖRƏ ŞƏRTLƏR

“Əmlakın Yanğın və Digər Əlavə Risklərdən Sığortası Qaydaları”nın müddəalarına əməl olunması şərtlə:

Boru və ya dudkeş vasitəsilə pəncərəyə birləşdirilən qızdırıcı və bişirmə cihazlarının adi, normal işləməməsi və xarab olması nəticəsində çıxan tüstünün sığortalanmış əşyalara vurduğu zərərlər sığorta təminatına daxil edilir.

Soba və buxarılardan çıxan tüstülərə görə dəyən zərərlər sığorta təminatına daxil deyildir. O cümlədən tüstünün binanın xaricinə və açıqda qalan əşyalara vurduğu zərərlər də sığorta təminatına daxil edilmir.

Tüstünün vurduğu zərərə görə sığorta təminatı, sığortalının “Əmlakın Yanğın və Digər Əlavə Risklərdən Sığortası Qaydaları”nda göstərilən məlumat vermə cavabdehliyindən əlavə bu şərtlərlə əlaqədar suallara yazılı və imzalı şəkildə verəcəyi cavablara əsasən verilir.

YANĞIN VƏ PARTLAYIŞ ÜZRƏ MÜLKİ MƏSULİYYƏT TƏMİNATI

Bu şərtlərdə göstərilən əlavə təminatlar həm birlikdə, həm də ayrı-ayrılıqda verilə bilər.

“Əmlakın Yanğın və Digər Əlavə Risklərdən Sığortası Qaydaları”nın müddəalarına əməl olunması şərtlə:

1. İcarəyə götürənin mülkiyyət sahibi qarşısında məsuliyyəti.

Bu sığorta ilə, icarəyə götürənin icarəyə götürdüyü əmlaka vuracağı zərərə və ya həmin əmlakı icarəyə verilə bilinməyəcək vəziyyətə salmasına görə dəyən zərərlərə təminat verilir.

İcarəyə götürüləcək əmlaka vurulacaq zərərə görə icarəyə götürənin mülkiyyət sahibi qarşısındakı məsuliyyəti sığortası üzrə veriləcək ödəniş hesablandığı zaman binanın, inşaat tarixindən etibarən köhnəlmə və aşınma nisbəti çıxılmaqla, hadisə baş verdiyi tarixə olan yerli bazar qiymətləri ilə yenidən tikilmə xərcləri əsas götürülür. Bina yenidən tikilməsinə ehtiyac olmazsa, ödəniş məbləği, binanın hadisə tarixindən bir gün əvvəlki alış-satış qiymətindən torpaq sahəsinin dəyəri çıxılmaqla hesablanan məbləğdən artıq ola bilməz.

İcarə və ya icarədən mənfəət götürmə imkanının qeyri-mümkünlüyünə görə icarəyə götürənin mülkiyyət sahibi qarşısında məsuliyyəti sığortası üzrə veriləcək ödəniş hesablandığı zaman, bir ildən çox olmaması şərtlə, hadisə baş verdiyi tarixdə icarəyə verilmiş olan hissələrin təmir etdirilməsi və ya yenidən tikilməsi üçün müəyyən edilən müddətin icarə haqqına bərabər olan məbləğ əsas götürülür;

2. Mülkiyyət sahibinin icarəyə götürən qarşısında məsuliyyəti.

Mülkiyyət sahibinin icarəyə götürən qarşısında məsuliyyəti icarəyə götürülən bina ilə əlaqədar hüquqi məsuliyyəti əhatə edir və veriləcək ödəniş hesablandığı zaman, icarəyə götürənə məxsus mal və əmlakın “Əmlakın Yanğın və Digər Əlavə Risklərdən Sığortası Qaydaları”na əsasən hesablanan dəyəri əsas götürülür;

3. Mülkiyyət sahibi və ya icarəyə götürənin qonşuluq məsuliyyəti.

Mülkiyyət sahibi və ya icarəyə götürənin qonşuluq məsuliyyəti yanğın və ya partlayışın sirayət etməsi nəticəsində qonşu bina və ya mallara dəyəcək zərərləri əhatə edir.

Yanğın və ya partlayışın sirayət etməsi nəticəsində qonşulara vuracaqları zərərlərə görə mülkiyyət sahibi və ya icarəyə götürənin qonşulara vurduqları zərər və onun aradan qaldırılması ilə əlaqədar veriləcək ödənişin məbləği hesablandığı zaman bina və içindəki əmlakın “Əmlakın Yanğın və Digər Əlavə Risklərdən Sığortasının Qaydaları”na əsasən hesablanan dəyəri əsas götürülür.